

Handlingsplan för konstgräs 2022

Förslag till beslut

Kultur och fritidsnämnden beslutar

- att godkänna uppdaterad handlingsplan 2022 för konstgräs och granulat i Lunds kommun samt
- att godkänna rapporteringen av utökat underhåll i syfte att minska spridningen av miljöfarliga partiklar från befintliga konstgräsplaner i enlighet med kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse

Sammanfattning

Kultur- och fritidsförvaltningen i Lund är ansvarig förvaltare för 13 konstgräsplaner. Fotbollsplaner som värderas högt ur ett socialt hållbarhetsperspektiv då de bland annat främjar folkhälsa och en ökad sysselsättning bland unga, ett mervärde både på individ- och samhällsnivå.

Det finns dock en baksida med konstgräsplaner, de sprider plastartiklar till miljön. De främsta vägarna för spridning av plastartiklar är att granulat lämnar planerna via spelare samt vid drift och skötsel, exempelvis snöröjning. När granulatet lämnar planerna riskerar det att spridas ut i omgivande natur.

Med denna handlingsplan vill kultur- och fritidsförvaltningen minska konstgräsanläggningarnas negativa miljö- och klimatpåverkan. Målsättningen är att kraftigt minska spridningen av plastpartiklar från konstgräsplanerna. Plastpartiklar innefattar både nano- och makroplast och källan utgörs av både granulat och slitage från bland annat "plaststrån".

Underlag för beslutet

- Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-04-21 (denna skrivelse)
- Handlingsplan 2022 för konstgräsplaner och granulat i Lunds kommun
- Kultur- och fritidsnämndens beslut, 2021-10-21, § 125

2022-03-28

Diarienummer

KU 2022/0084

- Bilaga 1, "underhåll i syfte att minska spridningen av miljöfarliga partiklar från befintliga konstgräsplaner".
- Bilaga 2, "Remissvar för handlingsplan konstgräs och granulat 03-2022 FALK"

Ärendet

Idrott är en stor bidragande faktor till social hållbarhet i Sverige, bland annat genom att främja folkhälsa, aktivera unga som gamla samt skapa gemenskap och sysselsättning. Enbart fotbollen aktiverar över 600 000 människor årligen i Sverige. En av anledningarna som möjliggör den höga aktiviteten är att en stor del av fotbollen sker på konstgräs. Konstgräs gör det möjligt att spela året om och ökar tillgängligheten. Dock beräknas konstgräsplaner vara en stor källa till utsläpp av plastartiklar i Sverige.

Anläggningsägare och verksamhetsutövare av en konstgräsplan för till exempel fotboll måste följa miljölagstiftningen. Detta innebär ett ansvar att utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada för människors hälsa och miljön. I samma syfte skall yrkesmässig verksamhet använda bästa tillgängliga teknik.

Lunds kommun deltar aktivt i nätverket "Beställargruppen konstgräs" som arbetar för att minska miljöpåverkan från konstgräsplaner på nationell nivå. Kultur- och fritidsförvaltningen följer på så sätt utvecklingen av nya material, bidrar till att höja kvaliteten i offentlig upphandling samt ökar förutsättningarna för att Lunds kommun fortsatt ska ligga i framkant i arbetet med att minska konstgräsplaners negativa miljöpåverkan. I samarbete med miljöförvaltningen har kultur- och fritidsförvaltningen tagit fram en handlingsplan för konstgräsplaner och plastartiklar. Denna innehåller även ett åtgärdsprogram vars insatser går i linje med Svenska fotbollsförbundet rekommendationer för anläggning av konstgräsplaner. Åtgärder är tidsatta och utgörs även av riktade insatser gällande bland annat underhåll, kommunikation och fortbildning. Åtgärder som föreslås är nödvändiga för att bidra till en hållbar samhällsutveckling och för att uppfylla de krav som ställs i nationella och lokala miljömål.

Kultur- och fritidsnämnden beslutade 2021-10-21, § 125 att uppdra åt kultur- och fritidsförvaltningen att redogöra för ekonomiska konsekvenser av utökat underhåll i syfte att minska spridningen av miljöfarliga partiklar från befintliga konstgräsplaner. Föreslagna åtgärder redovisas i bilaga 1, "underhåll i syfte att minska spridningen av miljöfarliga partiklar från befintliga konstgräsplaner".

2022-03-28

Diarienummer

KU 2022/0084

Nytt i årets handlingsplan

I takt med att kunskapsläget på området utvecklas och ny forskning finns tillgänglig har Lunds Handlingsplan för konstgräs och granulat uppdaterats.

Nytt för 2022 är bland annat att vi lyfter problematiken med konstgräsplaner både ur ett miljö- men nu även ur ett klimatperspektiv där planernas hela livscykel behandlas. Vi har också frångått att tala om endast mikroplast till fördel för begrepp som plastpartiklar som då även inkluderar mindre delar som nanoplast.

Att vi sedan snart ett år sedan samarbetar med Lunds universitet kring just spridning av nanopartiklar från Lunds konstgräsplaner är också en ny och viktig del av dokumentet.

Vidare har hänvisning till styrdokument uppdaterats då vi det senaste året har fått ett nytt miljöprogram och nya miljömål i Lunds kommun.

2022 har även Falk, Fotbollsalliansen i Lunds kommun, getts större utrymme till att bidra till handlingsplanens åtgärder genom att i ett remissförfarande få möjlighet att skapa egna åtgärder inom ramen för handlingsplanens syfte.

Sist men inte minst har genomförda åtgärder med syfte att minska spridningen av plastpartiklar från Lunds konstgräsplaner, ersatts med nya åtgärder och utmaningar.

Beredning

Kultur- och fritidsförvaltningen har en pågående dialog med Falk, Fotbollsalliansen Lund kommun. Representanter från Falk har tagit del av den reviderade handlingsplanen för konstgräs och granulat 2022 och lämnat remissvar, se bilaga 2, "Remissvar för handlingsplan konstgräs och granulat 03-2022 FALK".

Kultur- och fritidsförvaltningen kommer fortsatt att utveckla samarbetet med Falk för fortsatt dialog om fotbollens utveckling i Lunds kommun och för att tillsammans minska spridningen av mikroplast från kommunens konstgräsplaner.

Barnets bästa

Målsättningen med denna handlingsplan är att kraftigt minska spridningen av mikroplaster från kommunens konstgräsplaner. Detta är viktigt även ur ett barnperspektiv då arbetet med att minska kultur- och fritidsförvaltningens negativa miljöpåverkan skapar en bättre och tryggare miljö för barn.

2022-03-28

Diarienummer

KU 2022/0084

Ekonomiska konsekvenser

Handlingsplanen i sig medför inga ytterligare ekonomiska konsekvenser än de som kan härledas till redan beslutade styrande dokument, såsom LundaEko och LundaKem samt kultur- och fritidsförvaltningens skyldigheter i enlighet med miljöbalken.

Åtgärderna för underhåll i syfte att minska spridningen av miljöfarliga partiklar från befintliga konstgräsplaner är 1 266 200kr/år. Den åtgärd som kultur- och fritidsförvaltningen bedömer vara mest effektiv är större kunskapsspridning till ledare inom fotbollsföreningarna i Lund. En sådan insats skulle innebära en ökad årlig kostnad om cirka 50 000 kr. En årlig sanering av B-ytor i egen regi uppskattas till cirka två arbetsdagar. Kostnad för personal och maskin uppskattas till cirka 7 000 kr/år.

När en konstgräsplan ska byttas ut tillkommer en kostnad för bättre avfallshantering. Denna kostnad uppgår till cirka 800 000 kr/konstgräsplan. Saneringskostnad i samband med omläggning av konstgräsplan uppgår till cirka 700 000 kronor/konstgräsplan.

De nämnda utökade kostnaderna, kommunikation och kunskapsspridning, årlig sanering av B-ytor samt utökad avfallshantering och saneringskostnader, finns inte inom nämndens nuvarande ekonomiska ram.

Mårten Hafström
kultur- och fritidsdirektör

Jari Kajanne
idrotts- och fritidschef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Akten

För kännedom:
FALK